

конструкцій, а також несуть у собі прагматичне значення: можуть впливати на потенційного споживача товару і спонукати його до конкретної дії.

На основі проведеного огляду теоретичних джерел, що висвітлюють проблеми словоскладання в німецькій мові, можна зробити висновок, що для праць, що стоять біля витоків досліджень, є характерним структурний підхід до аналізу та класифікації композитів, який на подальших етапах змінився на семантичний. Комплексний підхід з урахуванням морфологічних, функційних, тощо ознак складних слів є типовим для досліджень другої половини ХХ ст. На сучасному ж етапі у поле зору дослідників потрапляють композити у різних сферах, жанрах та функційних стилях.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Степанова, М. Д. (1959) Словосложение в современном немецком языке : дис. ... доктора филол. наук : 10.02.04. М. 408 с.
2. Fleischer, W., Barz I. (2007) Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. Max Nimeyer Verlag. 398 S.
3. Henzen, W. Deutsche Wortbildung (1965) [3., durchges. und erg. Aufl.]. Tübingen: Niemeyer. 314 S.
4. Paul, H. (1957) Deutsche Grammatik: In 5 Bd-n. Halle (Saale) : Niemeyer. Bd. 5 : Wortbildungslehre 142 S.
5. Wilmanns, W. (1930) Deutsche Grammatik. Gotisch, Alt-, Mittel- und Neuhochdeutsch. [2. unveränd. Aufl.]. Berlin ; Leipzig : de Gruyter,. 2. Abteilung : Wortbildung. 671 S.

*Матковська Марія
Кам'янець-Подільський*

СТЕРЕОТИПИ НАЦІОНАЛЬНИХ ХАРАКТЕРІВ І ПОВЕДІНКИ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Національний характер визначається як «психологічні стереотипи поведінки народу» (Щеголева, 2001, с 164). Особливості національної поведінки зумовлюються менталітетом і національним характером. Дослідження національного характеру через мову народу, через мовну свідомість та комунікативну поведінку доповнюється даними суміжних наук, таких як етнопсихологія та етносоціологія, у межах яких вивчається національний характер і менталітет. Визначаючи менталітет як сукупність принципів здійснення суджень та оцінок, що пов'язані з логічною, концептуальною, когнітивною діяльністю свідомості, а національний характер, відповідно, – як емоційно-психологічні норми поведінки людини у суспільстві, варто враховувати, що таке розмежування є досить умовним. Під менталітетом розуміють глибинну структуру свідомості, а особливості національних менталітетів проявляються лише на рівні мовної, але не концептуальної картини світу (Маслова, 2001, с. 49). Національний менталітет як специфічний спосіб сприймання та розуміння дійсності визначається сукупністю когнітивних стереотипів свідомості, характерних для певної етнічної спільноти.

Під доміантними рисами національного характеру розуміються такі риси, які однаково властиві представникам різних вікових, соціальних, гендерних груп і проявляються представниками даного етносу в різних ситуаціях. Національний характер становить собою узагальнення найбільш поширеного соціально-психологічного типу, що існує в певній етнічній спільноті. Опис і виділення його конкретних рис не означає, що саме ці риси чи саме цей набір характеристик притаманний кожному представникові нації.

Як правило, доміантні риси національного характеру визначеної етнічної спільноти складаються у представників інших культур у певний стереотип. Досліджуючи особливості національного характеру варто пам'ятати, що він є поєднанням рис, поширених серед багатьох народів. Специфіка національного характеру певного народу, таким чином, обумовлюється домінуванням тих чи інших властивих характеристик даної етнічної групи.

Національний характер як естетична категорія є поєднанням як позитивних, так і негативних рис у конкретних історичних умовах буття нації. При спробах вивести найбільш важливі, традиційні національні характеристики, наприклад англійців, список якостей варіюється та містить позитивні або іноді взаємовиключаючі характеристики такі як благородність, чесність, почуття такту, толерантність, ексцентричність, флегматичність, відвага, лицарство, скромність, галантність, іронічність тощо. Такі списки соціологічно є прив'язаними до певного історичного часу, місця, класу, статі, освіти дослідника, а також до інших змінних факторів.

Стереотипи національних характерів можуть зазнавати змін та, як наслідок, не відповідати дійсному стану речей у визначений історичний період. Але, як свідчать дослідження у сфері міжкультурної комунікації, стереотипи є стійкими утвореннями, які трансформуються дуже повільно.

Поширені у англійському суспільстві стереотипні уявлення про національні характери та про особливості національного менталітету представників чужих етнічних спільнот широко представлені у проаналізованих творах англійської художньої прози, наприклад: росіянам потрібен жорсткий лідер, вони звикли до авторитарного правління; представники східних народів не виявляють свої почуття вільно та відкрито, а таке явище як караоке надає можливість жителям Китаю, Японії та всієї Східної Азії проявляти емоції, почуття; англійці також є дуже стриманими у вияві емоцій, почуваються незручно у ситуаціях, які порушують їх приватність (наприклад, у караоке-барах) (Hosking, 1997, p. 483).

Характер народу не зводиться лише до суто психологічних феноменів, якими виступають властиві риси національного характеру. Наприклад, серед доміантних рис, американського національного характеру дослідники виділяють «незалежність, ділові якості, практичність, національний егоцентризм, законослухняність, пріоритет ділових стосунків над особистими». Зазначені якості відповідним чином впливають і на комунікативну поведінку представників американського соціуму. У спілкуванні американці демонструють неформальність, відкритість, емоційність, прагнення не бути 'особистим', тобто не торкатися особистих тем (Щеголева, 2001, с. 165).

Англійцям приписуються такі якості характеру, як уявлення про унікальність та виключність власної нації, самовпевненність, зверхність по

відношенню до інших народів (хоча, за твердженням М.М.Філіппової, англійці толерантно ставляться до всіх рас та національностей, або, принаймні, постулюють таке ставлення, що відповідним чином впливає й на комунікативну поведінку англійців (Філіппова, 2002, р. 68).

Демонстрація постійного прагнення до рівності є характерною рисою американської психології, що створило загальновідомий міф про суспільство «рівних можливостей», хоча такі можливості насправді виявляються нерівними для членів самого американського суспільства, а тим більше – для представників інших народів.

Суб'єктивна природа людського світосприйняття та мислення, та зокрема суб'єктивний аспект міжетнічних стосунків у соціумі зумовлює появу такої специфічної групи етнономінацій як етнофобізми. Під етнонімами, ми розуміємо ті номінативні одиниці, семантика яких виражає нейтральне або навіть позитивне ставлення до певного етносу. Інша група етнономінацій, представлена етнофобізмами, ономастичними одиницями, які є принизливими, образливими позначеннями тих чи інших етнічних груп, тобто етнономінаціями з негативною аксіологічною оцінкою, що виникли як результат інвективізації імен представників «чужого» народу. Їх виникнення спричинено цілою низкою соціальних факторів, серед яких найбільш впливовими постають етнічні упередження. Наприклад, етнофобізми *Chink, Chinky* визнаються як грубі, образливі, такі, що несуть упередження стосовно китайців (CED, 2014, р. 227). Такі антропоніми є не що інше, як згустки реальних або уявних якостей, які приписуються тій чи іншій соціальній чи етнічній спільноті.

За об'єктом номінації та обсягом номінованої спільноти етнономінації розподіляються на макроетноніми та мікроетноніми. Перші охоплюють генетично неоднорідні великі етноси, наприклад: *Russians, Americans, Afro-Americans*. Етноніми другої групи застосовуються до спільнот, члени яких є представниками єдиного племені, народності, нації, народу, етносу. Мікроетноніми об'єднують назви етнонімічного характеру різних за обсягом та ступенем узагальнення груп та спільнот. Важливим є спостереження щодо виявлення опозиції макро- / мікро-при формуванні етнічних прізвиськ: у сфері неофіційних, образливих етнічних назв значно переважають пейоративні позначення жителів цілих держав, політичних союзів, рас безвідносно до їх дійсної, точної етнічної ідентичності. Існування таких макроетнонімів-прізвиськ, як *Yank* (CED, 2014, р. 1778), *yankeedoodle* (CED, 2014, р. 1778); американці – *ricer, dink* (CED, 2014, р. 113); представники східних рас, *Sovs* (CED, 2014, р. 1681); *commo* (CED, 2014, р. 269); *Ivan* (CED, 2014, р. 392) – росіяни та громадяни колишнього Радянського Союзу безвідносно до їх дійсної національної приналежності, можна пояснити, виходячи з когнітивних особливостей сприйняття при створенні наївної картини світу (оскільки етноніми-прізвиська у жодному разі не несуть наукового знання та уявлення щодо відповідних етнічних груп).

Отже, вивчення етнономінацій, закономірностей їх виникнення, розвитку та вживання неможливо відокремити від вивчення самих етносів, що сприяє розумінню тих складних процесів, які в своїй сукупності визначають етногенез та етнічну історію будь-якої людської спільноти. Стійкість самого етносу в цілому як соціальної системи виступає умовою відносної стабільності відображення його в свідомості та самосвідомості. Етнономінації (авто- та зовнішні етноніми,

етнофобізму й етноніми-прізвиська) несуть певні структури знання, що можуть стати у пригоді при вивченні та оптимізації міжетнічної комунікації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Маслова, В. А. (2001) Лингвокультурология. Москва : Академия. 208 с.
2. Филиппова, М. М. (2002) Парадоксы и стереотипы межкультурного общения представителей русской и британской культур. *Вестник Московского университета. Серия 9. Филология.* №3. С. 64–82.
3. Щеголева, И. Н., Сарафанникова Е. В. (2001) When in Rome, Do as The Romans Do. *Язык, коммуникация и социальная среда: Межвузовский сборник научных трудов.* Вып. 1. Воронеж : Изд-во Воронеж. гос. техн. ун-та. С. 161–169.
4. Collins English Dictionary (2014). London : Harper Collins Publishers.
5. Hosking, G. (1997). *Russia: People and Empire 1552– 1917.* London : Harper Collins.

*Олеся Мар'яна
Вінниця*

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ДАВНЬОАНГЛІЙСЬКИХ ОБРАЗНИХ ПОРІВНЯНЬ НАЙВИЩОГО СТУПЕНЯ ПОДІБНОСТІ З ЕТАЛОНОМ У НАЗИВНОМУ ВІДМІНКУ

Приймаючи до уваги тонку межу між метафорою і порівнянням, треба визнати, що перша стає предметом аналізу набагато частіше не тільки в мовознавстві, але й у когнітивній психології, філософії, теорії літератури. Єдине діахронічне дослідження структури образних порівнянь у середньоанглійській мові, відоме автору, провела (Nevanlinna, 1993). Були також окремі випадки аналізу образного порівняння як частини синтаксичного дослідження староанглійських порівняльних конструкцій або функціонування давального відмінку (Baker, 2012), (Fisher, 1992), (Gergel, 2008), (Merritt, 2013).

Це дослідження має на меті розглянути усі образні порівняння з показником порівняння у найвищому ступені в староанглійській мові ((*on/ge*)*licost*), в межах яких управління відбувається не давальним, а називним відмінком, що використовувався для вираження еталону порівняння. Такі образні порівняння є одним з видів порівнянь, які згодом трансформувалися у сучасні англійські порівняння з компонентом *like*.

Матеріал дібрано методом суцільної вибірки з корпусу староанглійської мови Університету Торонто. Цей корпус містить принаймні одну копію усіх збережених давньоанглійських текстів, таким чином аналізу піддаються усі існуючі випадки вживання вищезазначеного типу давньоанглійських образних порівнянь.

Використання називного відмінка у формуванні давньоанглійських образних порівнянь не є частим явищем. В існуючій дослідницькій літературі ця роль завжди відводиться давальному відмінку, що беззаперечно підтверджується переважною більшістю прикладів, дібраних зі збережених рукописів. Проте, наявність хоч і не великої, але тим не менш, репрезентативної кількості образних